

b/ Odluke stranih sudova i arbitraža

KASACIONI SUD FRANCUSKE

Presuda od 13.II 1963.

Cie d'assurances Gresham Fire i drugi
osiguratelji c/a Sté nouvelle Manche-
Océan

Osiguranje tereta - Klauzula posebnih uvjeta osiguranja prema kojoj osiguratelj pokriva sve rizike ne obuhvaća štetu nastalu prirodnim svojstvom robe, ako je taj rizik isključen u općim uvjetima osiguranja

Stranke su sklopile ugovor o osiguranju robe koja je prevezena morskim putem. Budući da je teret bio oštećen osiguranik traži od osiguratelja naknadu štete, što ovaj odbije, jer da je šteta nastala prirodnim svojstvom robe, koji rizik osiguratelj nije preuzeo. Spor je došao pred kasacioni sud, koji je, potvrđujući presudu apelacionog suda, odbio osiguranikov tužbeni zahtjev.

Osiguranik navodi da je u posebnim uvjetima police osiguranja bilo izričito navedeno da osiguratelj pokriva štetu od bilo kojeg uzroka da je nastala, pa prema tome da je uključena i šteta nastala prirodnim svojstvom robe. Osiguratelj se poziva na opće uvjete police, u kojima je izričito isključen ovaj rizik.

Kasacioni sud zauzeo je slijedeće stajalište:

"Budući da, s jedne strane, proizlazi iz zaključaka presude apelacionog suda da se posebni uvjeti police pozivaju na opće uvjete koji, u svom čl.7, formalno i u svakom slučaju isključuju garanciju za "vlastite mane robe", te da sud primjećuje da je izraz "šteta od bilo kojeg uzroka nastala" naveden u posebnim uvjetima nedovoljno određen da bi se moglo reći da je pokrivena i vlastita mane robe, jer ni dodatak ugovoru ne spominje ovaj rizik, premda se spominje da će "pomorski ratni rizici..... biti pokriveni, a isto tako i kradja", te da presuda apelacionog suda, osim toga, utvrđuje da prepiska "ne spominje osiguranje u slučaju vlastite mane", - potvrdio je ovaj sud presudu nižeg suda i osiguratelja oslobodio naknade štete.

/DMF 1963, str.280/

B.J.

Bilješka.- U gornjem slučaju moglo bi se, čini nam se opravdano, zastupati i drugo stajalište. U najpovoljnijem slučaju za osiguratelja, moglo bi se tvrditi da klauzula na koju se poziva osiguranik nije dovoljno jasna u odnosu na opće uvjete. Da je to točno, dokaz je i činjenica da su sudovi, prilično komplicirano i zaobilaznim putem, i ako ne potpuno uvjerljivo, došli do njenog tumačenja. Poznato je pak skoro općenito usvojeno načelo da se u slučaju nejasnih klauzula, te klauzule tumače na štetu onoga tko ih je napisao. U konkretnom slučaju one bi se morale tumačiti na štetu osiguratelja, jer se radi o njegovim formularima u kojima su klauzule bile unešene. Takvo stajalište ima svoje potpuno opravdanje, jer bi se inače moglo dogoditi da sukontrahtent onoga koji je napisao nejasnu klauzulu, bude, na svoju štetu, doveden u zabludu. Ovo znači da bi se navedena nejasnoća u gornjoj klauzuli morala tumačiti na štetu osiguratelja.

I bez obzira na to, čini nam se da je gornja klauzula prilično jasna, i to u korist osiguranika. Ne izgleda da nije dovoljno određena. Ako je izričito navedeno da su preuzeti svi rizici, bez obzira na uzrok, prilično je jasno na što se misli. Pozivanje suda na opće uvjete takodjer, po našem mišljenju, nije pravilno. U odnosu između posebnih i općih uvjeta, posebni uvjeti imaju prednost, pa opće uvjete treba primjenjivati samo ako nisu u protivnosti s posebnim uvjetima. Prema tome, ako posebni uvjeti pokrivaju sve rizike, ograničenja općih uvjeta ne mogu doći do primjene. Ni navedanje ratnih rizika i rizika krađe, koje su stranke izričito spomenule u dodatku ugovora, ne znači da osiguratelj nije preuzeo i rizike za prirodna svojstva robe. Inače, prema stajalištu sudova, trebalo bi zaključiti da su preuzeti samo izričito stanoviti rizici, pa bi, prema tome, klauzula navedena u posebnim uvjetima izgubila svaki značaj i primjenu. Teško je pak pretpostaviti da stranke nisu namjeravale toj klauzuli dati nikakav značaj, kad su ju ugovarale. Ni navod sudova, da stranke u svojoj međusobnoj korespondenciji i u naknadno sklopljenom ugovoru nisu spominjale rizik za prirodna svojstva robe, ne može govoriti za stajalište gornjih presuda. Da su stranke u korespondenciji spomenule i rizik za prirodno svojstvo robe i o njemu se saglasile, sigurno ne bi bilo dvojbe da je i taj rizik pokriven. Medjutim šutnja o tome ne znači da rizik nije bio obuhvaćen ugovorom. Ne treba posebno ni naglašavati da stranke nisu dužne uvjete ugovora, pa makar bili i nejasni, tumačiti u svojoj prepisci, odnosno u dodacima ugovora.

Obzirom na izneseno, a u vezi s općenitom formulacijom navedene klauzule, mislimo da je trebalo presuditi u korist osiguranika.

B.J.